मनसुन पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना

Monsoon Preparedness And Response Plan (MPRP)

२०८३

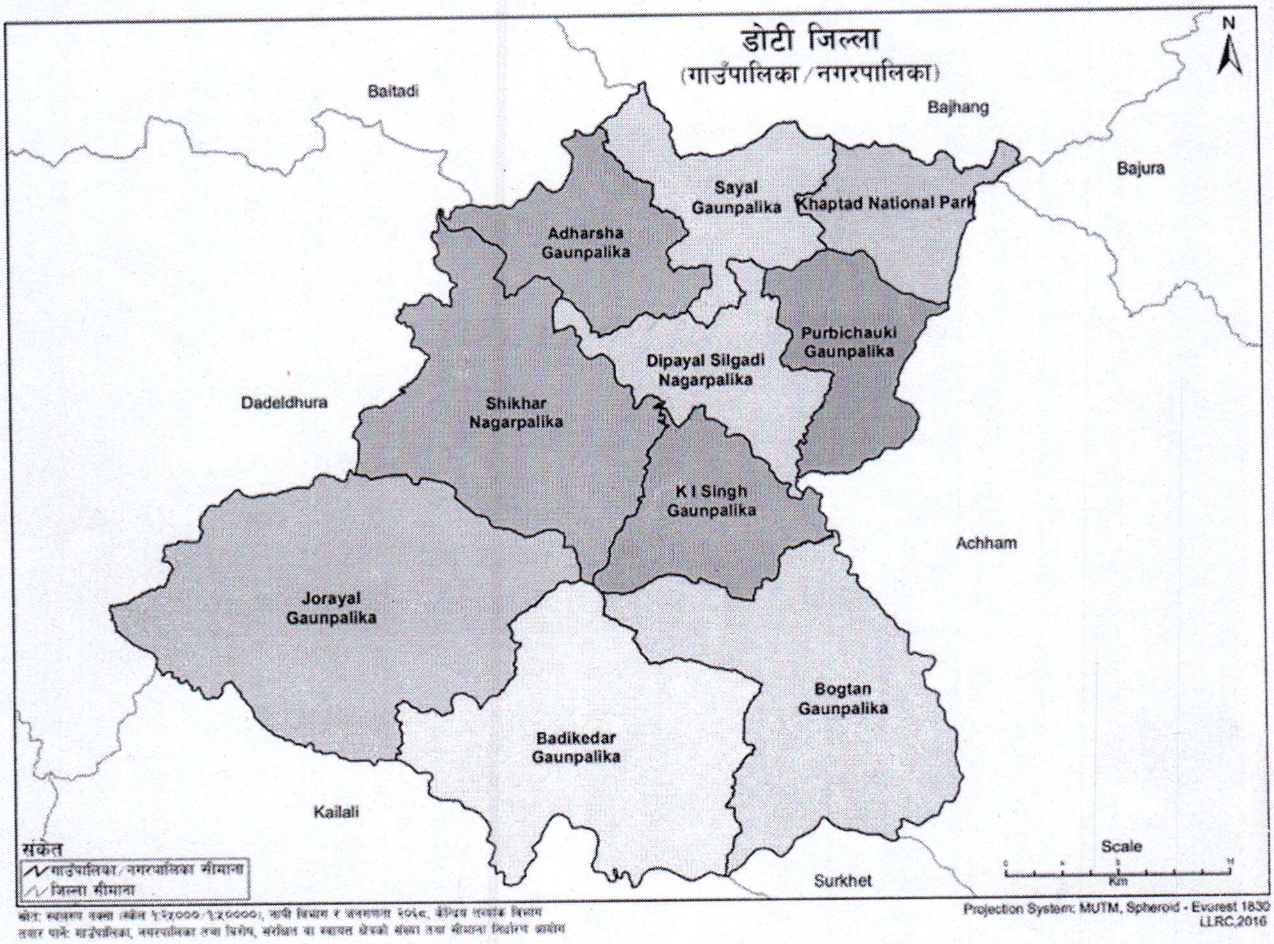

जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, डोटी

DISTRICT DISASTER MANAGEMENT COMMITTEE, DOTI

प्रमुख जिल्ला अधिकारी

दुई शब्द

नेपाल सरकार
गृह मन्त्रालय
जिल्ला प्रशासन कार्यालय
डोटी

नेपालमा बाढी, पहिरो, आगलागी, हावाहुरी, महामारी, शितलहर, चट्याङ्ग जस्ता बिभिन्न किसिमका प्राकृतिक एवं मानब सिर्जित विपद्का घटनाहरुबाट प्रत्येक बर्ष ठुलो जनधनको क्षति हुने गरेको छ। यस्ता घटनाहरुबाट संकटासन्न अवस्थामा रहेका महिला तथा बालबालिकाहरु, अपाङ्गता भएका ब्यक्तिहरु, जेष्ठ नागरिकहरुका साथै विपन्न वर्ग र समुदायका परिवारहरु बढी प्रभावित भएको देखिन्छ। मुलुकको भौगोलिक अवस्थित, पर्याप्त अध्ययन र योजना बिना बनाईने निर्णयका कार्यहरु, बढ्दो सहरीकरण र अव्यबस्थित बसोवास जस्ता कारणहरुले विपद्का घट्नाहरु घट्न सक्ने र जसको समयमा नै पूर्वतयारी योजनाबद्ध ढङ्गले सावधानी पूर्वक व्यबस्थापन गर्न सकिएन भने भबिष्यमा ठुलो धनजनको क्षति हुन सक्ने सम्भावना रहेको छ । डोटी जिल्लामा विपद् व्यवस्थापन समितिको गठन गरी मनुसन पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना निर्माण तथा अध्यावधिक गर्ने कार्य लाई निरन्तरता दिने क्रममा पन्ध्रौ संस्करणका रुपमा आ.व. २०८२/८३ को चौधौ संस्करण अद्यावधिक गरी आ.व.२०८३/०८४ को जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति डोटीको नेतृत्वमा मनसुन पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०८३ तयार पारिएको छ । योजना अध्यावधिक गर्ने कार्यमा खासगरी जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी जिल्ला शाखा डोटी, सामुदायक विकास केन्द्र डोटी लगायतका गैरसरकारी संघ संस्थाहरुको महत्वपूर्ण योगदान रहेको छ। यस योजनाको मुर्तरुप दिनको लागि जिल्लामा रहेका बिभिन्न विषयगत कार्यालयहरु, जिल्ला समन्वय समिति, राजनैतिक दलका प्रमुख तथा प्रतिनिधिहरु, स्थानीय तहका प्रमुखहरु, सूरक्षा निकायका प्रमुखहरु, पत्रकार महासंघ, डोटी उद्योग वाणिज्य संघ, जिल्लाका क्रियाशिल संघ संस्थाहरु, सञ्चार माध्याम र जिल्ला विपद् समितिका सम्पुर्ण सदस्यहरु एवं सहायता कार्यमा संलग्न सम्पुर्ण निकाय/संघ संस्थाहरुप्रति हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्न चाहन्छु । साथै स्थानीय तहहरुबाट समेत आ-आफ्नो तहको मनसुन पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना निर्माण गरी कार्यान्वयनमा ल्याउने छ भन्ने अपेक्षा गरेको छु । जिल्ला र स्थानीय तहहरुबाट योजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्दा उपलब्ध साधन, श्रोत र जनशक्ति समन्वयात्मक ढङ्गले परिचालन गरी विपद् व्यबस्थापन गर्न सहयोग पुग्नुका साथै विपद्का घटनाहरुबाट हुन सक्ने जनधनको क्षतिलाई कम गर्न समेत मद्दत पुग्ने अपेक्षा गरेको छु ।

अन्त्यमा, यस योजना तर्जुमा तथा अद्यावधिक गर्ने कार्यमा प्रत्यक्ष र अप्रत्यक्ष रुपमा सहयोग गर्ने सम्पूर्ण निकाय तथा पदाधिकारीहरुप्रति हार्दिक आभार ब्यक्त गर्दै यस योजनामा समाविष्ट कार्ययोजना अनुरुप आ-आफ्नो भूमिका एवं जिम्मेवारी कुशलतापूर्वक सम्पादन गरी योजना कार्यान्वयनमा उल्लेखनीय सहयोग प्राप्त हुनेछ भन्ने बिश्वास गरेको छु।

कल्पना घिमिरे नेपाल
प्रमुख जिल्ला अधिकारी
एवं अध्यक्ष
जिल्ला विपद् व्यव्थापन समिति, डोटी

प्रमुख जिल्ला अधिकारी

नेपाल सरकार
गृह मन्त्रालय
जिल्ला प्रशासन कार्यालय
डोटी

विषय सूची

क्र.सं.	शीर्षक	पेज नं.
१	पृष्ठभूमि	१-४
१.१	नेपालमा विपद् जोखिम	१
१.२	डोटी जिल्लाको परिचय	१-३
१.३	डोटी जिल्लामा विपद् जोखिम	३
१.४	डोटी जिल्लाको पालिकागत जनसांख्यिक विवरण	४
२	मनसुन पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना निर्माणको उद्देश्य	५-८
२.१	समष्टिगत उद्देश्य	५
२.२	निर्दिष्ट उद्देश्य	५
२.३	कार्ययोजनाको आवश्यकता तथा महत्व	६
२.४	कार्ययोजनाकार्यान्वयनको सिमा	६
२.५	अपेक्षित नतिजा	७
२.६	निर्देशक सिद्धान्त	७
३	विपद् जोखिमको अवस्था	८-१०
३.१	विगतका विपद्हरूको विश्लेषण	८
३.२	पालिकागतरूपमा मनसुनजन्य विपद्बाट उच्च प्रभावित हुनसक्ने क्षेत्र, घरधुरी र जनसंख्या	८-१०
४	मनसुन पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्ययोजना	११-१५
५	सन्दर्भ सामाग्री	१६
६	अनुसूचीहरू	१७-३०

प्रमुख जिल्ला अधिकारी

मनसुन पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, २०८३

(जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको मिति २०८३/०१/२८ को बैठकबाट स्वीकृत)

१. पृष्ठभूमि

१.१ नेपालमा विपद् जोखिम

विषम भौगोलिक बनोट, भौगर्भिक असुन्तलन, आकस्मिक रुपमा उत्पन्न हुने महामारीहरू, जलवायु परिवर्तनको प्रभाव, उच्च गरिबी, अव्यवस्थित शहरीकरण र प्रकोप जोखिमलाई ध्यान नदिई गरिने गतिविधिहरू एवं विकास निर्माणका कार्यहरूले गर्दा नेपाल बिभिन्न प्राकृतिक र गैरप्राकृतिक प्रकोपहरूबाट सिर्जित विपद्को उच्च जोखिममा रहेको छ। जलवायु परिवर्तनका कारणमौसमजन्य प्रकोपहरूको प्रकृति, परिमाण र प्रबृत्ति पनि फरक हुँदै जाँदा विपद् व्यवस्थापनमा नयाँ चुनौतीहरू थपिदै गएका छन्। नेपालको भूबनौटका कारण बाढी, पहिरो लगायतका मनसुनजन्य विपद्का घटनाबाट वर्षेनी ठूलो मानवीय तथा भौतिक क्षति व्यहोर्नुपरेको अवस्था विद्यमान छ।

मनसुनजन्य विपद्बाट हुनसक्ने सम्भावित मानवीय क्षति तथा धन सम्पत्ति र आधारभुत पूर्वाधारहरूमा हानी नोक्सानी कम गर्नका साथै विपद्को समयमा प्रभावकारी रुपमा मानवीय सहायता परिचालन गर्न विपद् पूर्वतयारीले महत्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गर्ने भएकोले विपद् पूर्वतयारी तथा आपत्कालीन प्रतिकार्यलाई मजबुत बनाउन जरुरी छ।

प्रभावकारी विपद् पूर्वतयारीले विपद्को सामना गर्ने क्षमतालाई वृद्धि गर्छ र समुदायहरूलाई विपद् उत्थानशील बनाउन मद्दत पुर्‍याउँदछ। यसका लागि विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापनमा संलग्न सम्पूर्ण सरोकारवाला निकायहरूको जिम्मेवारी प्रष्ट किटान गरी उनीहरूको क्षमता वृद्धि र स्रोत साधनको उपलब्धता सुनिश्चित गर्नु पर्दछ ।

१.२ डोटी जिल्लाको परिचय

प्रसिद्ध ऐतिहासिक गौडाको रुपमा रहेको डोटी जिल्ला सुदूरपश्चिम प्रदेशमा अवस्थित तथा साविकको सुदूरपश्चिम विकास क्षेत्रको सदरमुकाम पनि हो । यातायातको दृष्टिले डोटी सुगम मानिए तापनि आर्थिक सामाजिक आयामबाट हेर्दा डोटी एक दुर्गम पहाडी जिल्ला हो, जहाँ गरीबी, अशिक्षा व्याप्त छ । साधारण रोजगारीका लागि थुप्रै मानिसहरू प्रत्येक वर्ष भारतका बिभिन्न शहरमा जाने गर्छन । कृषि नै मुख्य पेशा भएका यहाँका स्थानीय बासिन्दाहरूलाई आफ्नो उत्पादनले ५/६ महिना भन्दा बढी खान नपुग्ने बताइन्छ । लैङ्गिक हिसावले महिलाको अवस्था नाजुक नै छ। पोषणयुक्त खानाको अभाव, शिक्षाको कमी, बेरोजगारी, अन्धविश्वास र रुढीवाढी, दलित गैर दलितबीच विद्यमान जातीय विभेद, विकासमा पछौटेपन आदि जिल्लाका प्रमुख सामाजिक समस्याहरू क्रमशः न्यून हुँदै गएको भएतापनि आशातित सफलता प्राप्त हुन सकेको छैन ।

नेपाल सरकार
गृह मन्त्रालय
जिल्ला प्रशासन कार्यालय
डोटी

जिल्ला विश्व मानचित्रमा २८° २२' दखि २९° ५' उत्तरी अक्षांश र ८०°३०' देखि ८१° १८' पूर्वी देशान्तरको वीचमा यो जिल्ला रहेको छ । यस जिल्लाको पूर्वमा अछाम र वाजुरा, पश्चिममा डडेल्धुरा, उत्तरमा वझाङ र वैतडी तथा दक्षिणमा कैलाली जिल्ला रहेको छ ।

क्षेत्रफल : २०२५ वर्ग कि. मि

होचो सतह : ३३५ मि. कानाचौर, सेती नदीको किनार

अग्लो भाग : ३२९५ मि. खप्तड ईलाका

मुख्य नदी : सेतीनदी

सहायक नदी: ठूलीगाड, सानीगाड, कालागाड, समूहगाड, साईलीगाड, गोल्मागाड, ठूलाखोला, गोद्रेगाड, द्वारीगाड, टुनागाड, कापडीगाड, लुवाखाडी गाड आदि।

लेक : खप्तड, साकार, केदार,

वनजंङ्गल : ५९१०१ हेक्टर क्षेत्रफल

गौचरन : ७१११ हेक्टर

सिंचित क्षेत्र : ७७३८ हेक्टर

सिमसार क्षेत्र : १४९०९ हेक्टर

कृषि क्षेत्र : ४४८१२ हेक्टर

अन्य क्षेत्र : ४६८४ हेक्टर

धार्मिक, ऐतिहासिक तथा पर्यटकीय स्थल:

सिलगडीको शैलेश्वरी मन्दिर र राधाकृष्ण मन्दिर, माहादेवस्थान देहिमाण्डौको भगवती मन्दिर, दिपायलको कोट भैरब र दल्लेश्वर मन्दिर, मुडेगाउको भागेश्वर र सालमुनी मन्दिर, डौडको अद्धाला, पशुपति मन्दिर मुडभरा, मालिका मन्दिर काडामाण्डौ, तथा पुराना दरवारहरू आदि । खप्तड राष्ट्रिय निकुन्जमा त्रिवेणी, सहस्त्रलिङ्ग,नागढुङ्गा, खप्तड दह, केदार ढुङ्गा, दाउत्रे, डांफेकोट, खप्तडबाबा आश्रम र ठूलाठूला पाटनहरू ।

मुख्य मुख्य चाडपर्व:

प्रमुख जिल्ला अधिकारी

नेपाल सरकार
गृह मन्त्रालय
जिल्ला प्रशासन कार्यालय
डोटी

गौरापर्व, भुवापर्व, दशै, तिहार, होली, तीज, बिसु, माघीपर्व, ओल्के, गाईजात्रा, डोलजात्रा, ईन्द्र जात्रा, शिवरात्री लगायत बिभिन्न मठ मन्दिरमा लाग्ने जात्राहरू (शैलेश्वरी जाँत, देहीजात, केदारआखडा जात, गगनान मेला, अस्द्वाला मेला, खसड मेला आदि।

जलवायुः औसत वार्षिक वर्षा १३४७ मि.मि. तथा लेकाली तथा अर्धउष्ण हावापानी ।

१.३ डोटी जिल्लामा विपद् जोखिम

यो जिल्ला वाढी,पहिरो,आगलागी,भूकम्प,चट्याङ्ग, जंगली जनावरको आतङ्कर सडक दुर्घटना जस्ता प्रकोपबाट उच्च संकटासन्न अवस्थामा रहेको छ । खास गरी वाढी र पहिरो जस्ता जलवायुजन्य प्रकोपको उच्च जोखिममा वर्षेनी रहदै आएको छ । यस प्रकारका प्रकोपजन्य घटनाका कारण गरिवीलाई झनै वढावा दिने मात्र होइन वातावरण सन्तुलन समेत खलवलिएको महशुस गरिएको छ । वाढी,पहिरो,आगलागी जस्ता प्रकोपका घटनाबाट वर्षेनी हजारौ मानिसले विपत्तिको दुखःद नियति भोग्नु परेको छ । तसर्थ प्राकृतिक श्रोत साधनको वैज्ञानिक एवं समुचित उपयोग र दीगो व्यवस्थापन गरी प्राकृतिक तथा मानवीय सम्पत्तिको संरक्षण गरी संभावित जोखिम न्यूनीकरणका लागि आवश्यक पूर्व तयारी र प्रभावकारी प्रतिकार्य (Response) का लागि समय मै योजनावद्ध ढंगले लाग्न जरुरी छ । प्रकोप न्यूनीकरण गर्न र प्रकोप पछि शीघ्र पुनर्लाभका लागि विशुद्ध मानवीय सहायताको खाँचो हुने हुँदा सम्बद्ध सबै सरोकारवालाहरूको एकीकृत पहल र प्रयासबाट मात्र अपेक्षित उपलब्धि हासिल हुने भएकोले सो को लागि यो प्रतिकार्य योजना तयार गरिएको छ ।

यस जिल्लाको अधिकांश क्षेत्रहरू प्रकोपको हिसावले पहिरोको जोखिममा रहेको छ। कमजोर भू-बनौट, अनियोजित भू-उपयोग, वनजंङ्गल फडानी, भिरालो क्षेत्रमा ढुंगाहरू झिक्ने जस्ता विभिन्न कारणले पहिरोबाट यस क्षेत्रका बासिन्दाहरू जोखिमपूर्ण जीवन बाँचिरहेका छन् । प्राकृतिक कारणबाट पहिरो जाने गरे पनि न्यून चेतना तथा मानवीय क्रियाकलापले पनि विभिन्न खाले प्रकोपजन्य खतरा र जोखिम बृद्धि भइरहेको छ। प्रकोपबाट समाजमा बस्ने मानिसहरू पूर्ण रुपमा सुरक्षित छैनन्। सबै खाले प्रकोपलाई विश्लेषण गर्ने हो भने यसबाट सबैभन्दा बढी प्रभावित बालबालिका, महिला, गरिब, दलित, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू नै छन् । विपद् एउटा अचानक हुने सङ्कटपूर्ण अवस्था हो। यो कतिवेला हुन्छ अनुमान गर्न सकिदैन, त्यसैले यसको सही पूर्वतयारी आवश्यक र चुनौतीपूर्ण छ। पूर्वतयारी प्रभावकारी रुपमा गर्न सकिए मानवीय, भौतिक र आर्थिक क्षतिलाई घटाउन वा न्यूनीकरण गर्न ठूलो मद्दत पुग्दछ।

१.४ डोटी जिल्लाको पालिकागत जनसांख्यिक विवरण

क.स.	नगरपालिका र गाउँपालिकाको नाम	घरधुरी संख्या	महिला	पुरुष	जम्मा जनसंख्या	जनसंख्या बृद्धिदर(%)	साक्षरता दर (%)
१	दिपायल सिलगढी	८३८५	१८४९९	१५४६९	३३९६८	०.२९	७३.३१

प्रमुख जिल्ला अधिकारी

	नगरपालिका						
२	शिखर नगरपालिका	७०१६	१७०८७	१३३१२	३०३९९	-०.४३	६९.००
३	के. आई. सिंह गाउँपालिका	४६८०	११७४६	८९९०	२०७३६	-०.०८	६९.४८
४	वोगटान फुड्सिल गाउँपालिका	३१६२	८२८१	७२५९	१५५४०	-१.३६	७०.४१
५	बडीकेदार गाउँपालिका	२९०५	७५२५	७३७७	१४९०२	-१.१०	७६.११
६	आदर्श गाउँपालिका	५३१७	१४०९५	१०४००	२४४९५	०.२२	६७.०२
७	पूर्वीचौकी गाउँपालिका	५१४८	१२२५६	९२३८	२१४९४	-०.४३	६७.८९
८	सायल गाउँपालिका	४२०७	११२५०	९२०६	२०४५६	०.४३	६२.०७
९	जोरायल गाउँपालिका	४३२०	१००७०	९७१८	१९७८८	-०.४९	७७.७८
१०	संस्थागत	४२	४१८	२६३५	३०५३		९९.४४
	जम्मा (डोटी)	४५१८२	१११२२७	९३६०४	२०४८३१	-०.३२	७०.७४

श्रोतः राष्ट्रिय जनगणना २०७८ (तथ्याङ्क कार्यालय, डोटी)

२.मनसुन पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य कार्ययोना, २०८३ निर्माणको उद्देश्य

२.१ समष्टिगत उद्देश्य

मनसुनजन्य विपद्का घटनाहरूबाट हुने मानवीय तथा भौतिक क्षति न्यूनीकरण गर्नका लागि जिल्लाको प्रतिकार्य क्षमता अभिवृद्धि गर्दै प्रभावितहरूको शीघ्र उद्धार तथा अत्यावश्यक आधारभूत आवश्यकताहरूलाई समयमा नै प्रभावकारी एवं समन्वयात्मक रुपमा उपलब्ध गराउने कार्यको सुनिश्चितता गर्नुमनसुन पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य कार्ययोजना, २०८३ को समष्टिगत उद्देश्य रहेकोछ ।

२.२ निर्दिष्ट उद्देश्य

मनसुन पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य कार्ययोजना, २०८३ का निर्दिष्ट उद्देश्यहरू यस प्रकार रहेका छन्:-

२.२.१ मनसुनजन्य विपद्बाट जोखिममा रहेका गाउँपालिकातथा नगरपालिकाका वडाहरुको संकटासन्नता विश्लेषण गरी स्थानिय श्रोत साधन र क्षमताको पहिचान गर्ने,

२.२.२ जिल्लामा क्रियाशील विभिन्न निकायहरूको पहिचान एवं तिनको क्षमताको विश्ुलेषण गरी मनसुन पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका लागि जिम्मेवारी निर्धारण गर्ने,

२.२.३ विगत वर्षका अनुभवबाट सिकाएको पाठ तथा समय समयमा भएका छलफलबाट प्राप्त सिफारिस समेतलाई ध्यानमा राखी हरेक स्थानीय तहमा आ-आफ्नो आकस्मिक कार्ययोजना तयार गर्न लगाउने,

२.२.४ विभिन्न क्षेत्रबाट निर्मित योजना कार्यान्वयन जिल्ला विपद व्यावस्थापन समितिको समष्टिगत समन्वयमा गर्ने,

प्रमुख जिल्ला अधिकारी

२.२.५ श्रोत संकलन, विनियोजन तथा दीगो आर्थिक श्रोत व्यवस्थापनका लागि एकद्धार प्रणालीको विकास गर्ने,

२.२.६ प्रकोपबाट वढी प्रभावित हुन सक्ने दलित,महिला,अपाङ्ग,सुविधाबाट वञ्चित समूह,वालवालिका,वृद्धवृद्धा जस्ता अति संकटासन्न समूहका लागि प्राथमिकताका आधारमा विपद् जोखिम न्यूनीकरण सम्वन्धी विशेष कार्यक्रमको विकास गरी संचालन गर्ने,

२.२.७ विपद् पछि पुनर्लाभ तथा पुनःस्थापना कार्यक्रमलाई प्रभावकारी तुल्याउने,

२.२.८ आपत्कालीन प्रतिकार्य एवं पूर्वतयारीको विकास र कार्यान्वयनका लागि जिल्लामा सञ्चालित आपत्कालीन कार्य संचालन केन्द्रको क्षमता वृद्धि गर्ने,

२.२.९ जिल्ला देखि स्थानीय तहसम्म खाद्यान्न, औषधी लगायत अन्य उद्धार सामाग्रीहरूको भण्डारणका लागि भण्डारण स्थलको पहिचान र सुदृढ गर्ने,

२.२.१० आपत्कालीन परिस्थितिका साथै पूर्व तयारीका चरणमा प्रयोग गर्न सकिने पूर्वसूचना एवं संचार प्रणालीको विकास गर्ने,

२.२.११ विपद् प्रभावितहरूकालागि तत्काल आश्रय स्थलको पहिचान गर्ने,

२.२.१२ विपद्का संभावित जोखिमहरूको लेखाजोखा,पहिचान,अनुगमन र मौजुदा पूर्व चेतावनी प्रणाली सुदृढ गर्ने । मनसुन पूर्वका समयमा अन्तरनिकाय समन्वय प्रभावकारी गर्ने,

२.२.१३ गाउँपालिका र नगरपालिकामा गठन भएका स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिमा तालिम प्राप्त जनशक्ति र खोज तथा उद्धार सामाग्रीको सूची तयार गर्ने ।

२.३ कार्ययोजनाको आवश्यकता तथा महत्व

मनसुनजन्य विपद्को जोखिममा रहेका समुदायहरू सामाजिक, आर्थिक तथा साङगठनिक रुपमा कमजोर हुन्छन् । खाद्य असुरक्षा, शौचालय, स्वास्थ्य तथा सरसफाइका सुविधाहरूको सीमितता, प्राकृतिक विपद्का कारण सुरक्षित बासस्थानको सही पहिचान तथा उपयुक्त व्यवस्थापन गर्न नसक्नु आदि विपद् प्रभावित समुदायहरूले सामना गर्ने मुख्य समस्याहरू हुन। यस्ता समस्याहरूलाई सम्वोधन गर्न समुदायलाई सशक्तीकरण गर्ने र प्रभावकारी समन्वयको संयन्त्र बनाउनु अत्यन्त जरुरी छ। डोटी जिल्लामा मनसुनजन्य विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यमा काम गर्ने विभिन्न सरोकारबालाहरू वीच समन्वय गर्ने महत्वपूर्ण को औजारको रुपमा यो योजना रहनेछ।

सम्भावित मनसुनजन्य विपद्को जोखिम कम गर्न तथा विपदको अवस्थामा प्रभावकारी मानवीय सहयोग एवं विपद्को अवस्थामा आइपर्ने समस्याहरूलाई समाधान गर्नका लागि विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना आवश्यक पर्दछ। विशेष गरी मानवीय सहयोगको प्रत्याभूति गराउन विपद् जोखिम न्यूनीकरणमा समुदायलाई सहयोग गर्न, प्रतिकार्यमा समान पहुँच पुऱ्याउन, सामाजिक, सांस्कृतिक मर्यादा कायम राख्न, खानेपानी तथा सरसफाई एवं स्वास्थ्य प्रवर्द्धन गर्न यस

प्रमुख जिल्ला अधिकारी

नेपाल सरकार
गृह मन्त्रालय
जिल्ला प्रशासन कार्यालय
डोटी

योजनाले मार्ग निर्देश गर्नेछ। त्यसका साथै श्रोतको सही पहिचान तथा परिचालन गर्न जवाफदेही र उत्तरदायित्वको भावनाको विकास गराउन पनि यस योजनाले सहयोग गर्नेछ। यसै आवश्यकतालाई महशुस गर्दै यस जिल्लामा विपदबाट हुने क्षतिलाई कम गर्न तथा विपद् पछिको मानवीय सहयोगलाई व्यवस्थित तथा प्रभाकारी बनाउन पूर्वतयारी दस्तावेजका रुपमा यो मनसुनजन्य विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, २०८३ तयार पारिएको हो।

२.४ कार्ययोजना कार्यान्वयनको सीमा

यो कार्ययोजना तर्जुमा गर्दा सहभागितामूलक प्रकृयाका माध्यमबाट गरिएको छ । यस प्रक्रियामा जिल्ला विपद् व्यावस्थापन समितिका सम्पूर्ण सदस्यहरू,जिल्लामा विपद् जोखिम न्यूनीकरणको क्षेत्रमा कार्यरत राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्थाका प्रतिनिधिहरूको सहभागिता रहेको थियो । तर कार्ययोजना कार्यान्वयनका केही सीमाहरू निम्न अनुसार छन्ः-

- यस कार्ययोजना अन्तर्गत निर्धारण गरिएका कतिपय गतिविधिहरूको कार्यान्वयनका लागि बाहिरी श्रोतमा पनि भर पर्नु पर्ने अवस्था देखिन्छ । बाह्य श्रोत प्राप्त नभएमा कार्ययोजनाको कार्यान्वयनवाट अपेक्षित उपलव्धि प्राप्त नहुन सक्छ।
- जिल्लामा उपलब्ध सीमित स्रोत र साधनको माध्यमबाट बिभिन्न प्रकोपहरूले गर्दा हुने क्षति न्यून गर्न तथा विपद्बाट प्रभावित परिवारहरूको आवश्यकतालाई सम्बोधन गर्न चुनौती रहेकोछ ।
- विपद्का कारण हुनसक्ने विद्युत, सञ्चार तथा यातायात विच्छेदले समयमै खोज तथा उद्धार कार्यमा चुनौती थपिन सक्नेछ।

२.५अपेक्षित नतिजा

डोटी जिल्लामा हुन सक्ने सवै प्रकारका मनसुनजन्य प्रकोपका घटना न्यूनीकरण, जोखिम व्यवस्थापनको पूर्वतयारी, प्रतिकार्य र पुनर्लाभका लागि तयार गरिएको प्रस्तुत कार्य योजना कार्यान्वयनबाट निम्न नतिजा हासिल हुने अपेक्षा गरिएको छ ।

- विपद्को समयमा मानवीय सहायतामा संलग्न हुने निकायहरूको पहिचान तथा भूमिका, विपद्का सम्वन्धमा जिल्लाको विगतको जानकारी, संकटासन्नको अवस्था तथा प्रकोप तथा जोखिम क्षेत्रको पहिचान/नक्शांकन हुनेछ।
- विपद् व्यवस्थापनको आवश्यकताको पहिचान भै श्रोत साधनको यथोचित प्रबन्ध हुनेछ ।
- विपद् जोखिम न्यूनीकरणको अवधारणालाई विकास योजनाहरूमा मूल प्रवाहीकरण गर्न मद्दत पुग्नेछ ।
- सम्भावित जोखिम न्यूनीकरण गर्न मद्दत पुग्ने र प्रभावित परिवारले पुनर्लाभ प्राप्त गर्न सहज हुनेछ ।

प्रमुख जिल्ला अधिकारी

नेपाल सरकार
गृह मन्त्रालय
जिल्ला प्रशासन कार्यालय
डोटी

२.६ निर्देशक सिद्धान्तहरू

- मनसुनजन्य विपद्मा परेका मानिसहरूको आत्मसम्मान सहित जीवनयापन गर्न पाउने अधिकारको सुनिश्चितता गरिनेछ।
- आपतकालीन राहत तथा सहयोग मानवता,निष्पक्षता तथा तटस्थता बमोजिम (बिना कुनै भेदभाव) उपलब्ध गराइने छ ।
- मनसुनजन्य विपद् पूर्वतयारी, प्रतिकार्य खोज तथा उद्धार, राहत व्यवस्थापनका साथै अस्थायी आवास निर्माण र पुनर्निमार्णका कार्यहरूलाई प्राथमिकता दिइनेछ ।
- आपतकालीन राहत तथा सहयोग प्रदान गर्दा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणमा जोड दिनका साथै शारीरिक रुपमा अशक्त, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, बालबालिका, जेष्ठनागरिक, गर्भवती तथा किशोरी, छाउपडी महिलाहरूको आवश्यकताहरूलाई विशेष प्राथमिकता दिइने छ ।
- आपतकालीन राहत तथा सहयोग प्रदान गर्दा पीडितको अवस्था अनुसार प्राथमिकता निर्धारण गरिनेछ ।
- विपद् जोखिम न्यूनीकरणको अवधारणालाई विकास योजनामा मूल प्रवाहीकरण गरिने छ ।
- एकीकृत प्रणाली अपनाइनेछ ।
- कर्मचारीको सुरक्षालाई ध्यान दिइनेछ ।
- एकद्धार नीति र समूहगत अवधारणा अनुरुप कार्य संचालन गरिनेछ ।
- सहभागितात्मक, अन्तरकृयात्मक र समन्वयात्मक कार्यशैली अवलम्वन गरिनेछ ।

३. विपद् जोखिमको अवस्था

३.१ विगतका विपद्हरुको विश्लेषण

डोटी जिल्लामा मनसुनजन्य विपद्को जोखिमलाई हेर्दा विगतमा घटेका प्रकोपहरूबाट भएको क्षतिको अवस्थालाई मध्यनजर गर्दै गाउँपालिका तथा नगरपालिकाको संकटासन्नतालाई स्तरीकरण गरी हेरिएको भएता पनि हाल यसलाई स्थानीय संरचना अनुसार जोखिम नक्शाङ्कन गरी विश्लेषण गरिएको छ । डोटी जिल्लाका शिखर न.पा, दि.सि.न.पा., पूर्वीचौकी गा.पा, के.आई सिं गा.पा., सायल गा.पा., जोरायल गा.पा. बाढी र पहिरोको उच्च जोखिममा रहेका छन् भने आदर्श गा.पा., वोगटान गा.पा. र वडीकेदार गा.पा. मध्यम जोखिममा रहेका छन् । विगतमा घटेका घटनाहरू, त्यसबाट भएको मानवीय तथा भौतिक क्षति र जोखिममा रहेको जनसंख्यालाई स्तरीकरणको आधार मानिएको छ । जोखिमको बिश्लेषणका लागि दुई वटा बिधिहरूको प्रयोग गरिएको छ र दुईवटै आधारहरूलाई केलाएर समग्र रुपमा विपद् जोखिमको लेखाजोखा र बिश्लेषण गरिएको छ । हालसम्म तयार भएका (पालिका तथा नगर स्तरीय विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना) र स्थानीय विपद तथा जलवायु उत्थानशील योजना अनुसार प्रकोप नक्सांकनका आधारमा विश्लेषण गरिएको हो।

प्रमुख जिल्ला अधिकारी

नेपाल सरकार
गृह मन्त्रालय
जिल्ला प्रशासन कार्यालय
डोटी

३.२ पालिकागत रूपमा मनसुनजन्य विपद्‌बाट बढी प्रभावित हुनसक्ने क्षेत्र, घरधुरी र जनसंख्याको आँकलन

यस वर्षको मनसुनमा औसत भन्दा बढी वर्षा हुने र लामो समयसम्म टिक्ने(२०८२ जेठ अन्तिम सातादेखि ऐ. असोजसम्म)अनुमान जल तथा मौसम विज्ञान विभागले गरेको छ। सो अनुमानलाई आधार मान्दा यस जिल्लामा पनिबाढी, पहिरो जस्ता मनसुनजन्य विपद्‌बाट ठूलो जनधनको क्षति हुनसक्ने आँकलन गर्न सकिन्छ। विशेष गरी सेती नदी तटीय क्षेत्र, अन्य साना गाड, खोलाहरूको तटीय क्षेत्रमा बाढी र कटानको उच्च जोखिम देखिन्छ भने सबै भिरालो बस्तिहरू र जमीन पहिरोको उच्च जोखिममा रहेका छन। विगतका वर्षहरूको क्षतिको विश्लेषण र यस वर्षको मौसम पूर्वानुमानलाई आधार लिंदा डोटी जिल्लामा यस वर्षको मनसुनजन्य विपद्‌बाट अनुमानित ३८४० घरधुरी र २३०३५ जनसंख्या प्रभावित हुनसक्ने अनुमान गरिएको छ ।

नगरपालिका र गाउँपालिकाको नाम	मनसुनजन्य विपद्‌बाट उच्च प्रभावित हुन सक्ने क्षेत्र, घरधुरी र जनसंख्या			
	बाढी (सेती नदी र खोलातट)	पहिरो (भिरालो बस्ती क्षेत्र)	घरधुरी	जनसंख्या
दिपायल सिलगढी नगरपालिका	दिपायल पुल बजार, गोदरे खोला आसपास, सिरखोलीसैन, घटालीगाउँ, द्वारी, सल्लेनिगाड	गैरागाउँ, तिखागाउँ, मगलेख मावि, गोदडा, पाकरी, उडितोला, कलेना, कोइरेली, पुनेवाटा, खुल्लेक गाउँ	५६०	२८००
शिखर नगरपालिका	समुहगाड, शान्तिनगर, जोरागाउँ, तलकोट, गोपघाट, शिद्धेश्वर, सिमार, सिमखोली	साफरीगाउँ, खातिगाउँ, बोहरागाउँ, बनौली, धामीगाउँ, देकुराली, चामागाउँ, लुम्वाटा	७७४	३९००
के. आई. सिंह गाउँपालिका	लोली, भिडखेत, डुम्राकोट, सेलपाखा, देउकाँडा, मटेना, डाडल, भाडागाउँ, काफली, बोतडीसैन, गडीगाउँ, मष्टासैन, रिठाकट्टे, थली, सेती नदी तट		८५९	४२८५
वोगटान फुड्सिल गाउँपालिका	धिर्कामाण्डौ, सातफरी, गगुडा, कानाचौर, चवराचौतारा, सिमचौर, केदारअखडा		२९४	१८४७
बडीकेदार गाउँपालिका	विपीनगर, देवली, नारायणखेत, खरहर, सिनेरी, कोटकेना,अखोल ढुंगा, जदी, ठूलाखेत, मटेला	कोला, कडवानीगाउँ, सिर्सी, बर्छेन,खार, नानाकोट, जारिमपानी, कापडीगाउँ, मौरी	१४२	७५३
आदर्श गाउँपालिका	बाँझरोवा, चाँसी, कोटान्जर, बाहुनकाँडा, झुडा, जालकुले, भुवा, हिन्नेकाँडा, तलारा, गडखेत, बबिना, काँडा, कप्लाना, सेती नदी तट		२५१	२७००
पूर्वीचौकी गाउँपालिका	अघिल्लो वर्षको भूकम्प प्रभावित भिरालो क्षेत्र पहिरोको उच्च जोखिममा रहेको		३५०	२५००
सायल गाउँपालिका	कुसेना, खानाकोट, पानिखाल, गुरेना, गयतोला, बगडी, बाबनसैन, देउकाट्टे, भुम्क, स्वाडा		३१०	१४५०
जोरायल गाउँपालिका	बडाखेत, कोटेली, लस्कर, पिपलकोट, गणेशाल, खसरे	बस्यानीगाउँ, छतिवन, उल्जे, नवलपुर, कल्मटा, सिर्सीखेत	३००	२८००
उच्च प्रभावित हुनसक्ने घरधुरी र जनसंख्या			३८४०	२३०३५

प्रमुख जिल्ला अधिकारी

नेपाल सरकार
गृह मन्त्रालय
जिल्ला प्रशासन कार्यालय
डोटी

डोटी जिल्लाका वढी प्रभावित स्थानीय तहहरूलाई आधार मान्दा विगत ५ वर्षमा मनसुनजन्य विपद्बाट भएको जनधनको क्षति, बालीनाली, घरसम्पत्ति तथा भौतिक संरचनाको विनास, पशु चौपायाको क्षति, विपद्बाट प्रभावित क्षेत्र तथा जनसंख्या, उपलब्ध स्रोतसाधन र क्षमताको विश्लेषण गर्ने उद्देश्यले जिल्लाका २ नपा र ७ वटा गाउँपालिकाको सहभागितामूलक संकटासन्नता क्षमता विश्लेषण सम्पन्न गरिएको थियो। यसबाट निम्नानुसारको परिस्थिति सृजना हुने अनुमान गरिएको छ ।

- विपद्को समयमा सार्वजनिक पूर्वाधारहरूको क्षति हुनाले आवागमन अवरुद्ध हुन सक्ने,
- विपद् प्रभावित स्थानहरूमा सूचना प्रसारण प्रविधिहरू पनि अवरुद्ध हुने भएकोले प्रभावित घरधुरी तथा जनसंख्या लगायत तत्काल क्षतिको विवरण तथा सूचना संकलन कार्यमा कठिनाई हुनेछ जसले गर्दा प्रभावितहरूको प्रारम्भिक विवरण प्राप्त गर्न समेत अप्ठ्यारो पर्ने,
- राहत उद्धार कार्यमा एकरुपता ल्याउन निकै समस्या हुनेछ । संरक्षण र संकटासन्न वर्गहरूको सेवा तथा स्रोतमाथि पहुँच नभएको अवस्था हुन सक्ने,
- स्वाथ्यकर्मी र स्वयंसेवक परिचालन गर्न समस्या हुनेछ र स्थानीय स्तरमा औषधीहरूको पर्याप्त उपलब्धता नरहने अवस्था हुने,
- खानेपानीका मुहानहरू दुषित बन्ने वा श्रोतहरू भत्कने वा नस्ट हुन सक्ने,
- घरमा भण्डारण गरेको अन्न तथा खेतबारी अन्नबालीको विनासका कारण खाद्यान्नको अभाव रहने र संकट उत्पन्न हुने, अर्को बाली लगाउन बीउको पनि उपलब्धता नरहने परिस्थितिको सृजना हुने,
- स्थानीय सार्वजनिक भवनहरू तथा सेवा प्रदायक निकायहरू प्रभावित हुने र सो समयमा आपराधिक गतिबिधिहरू बढ्न सक्ने,
- पूर्वसूचना प्रणालीमा आधुनिक सामग्रीको उपलब्धता नहुनाले समयमै पूर्वसूचना दिन नसकिने अवस्थाको सृजना हुने,
- आवश्यक मात्रामा खाद्य तथा गैर खाद्य सामग्रीहरूको भण्डारण नहुने हुँदा ती सामग्रीहरूको अभाव हुनसक्ने,
- खाद्य सामग्रीको अभाव हुने हुँदा कुपोषण हुने, बिपद्बाट जनधनको क्षति सहन गर्न नसकि मानसिक समस्या देखिने, लैङ्गिक हिंसामा बृद्धि हुन सक्ने,
- सामना गर्ने संयन्त्रमा अवरोध, सबै समूह तथा वर्गको मानवीय प्रतिकार्यमा पहुँच नहुने वा पहुँच अपर्याप्त हुने ।
- विद्यालयहरू बन्द हुन सक्ने तथा बालबालिकाको शिक्षामा नकारात्मक प्रभाव पर्ने, विद्यालयमा खानेपानी तथा शौचालयको अपर्याप्तता हुने, विद्यालय आश्रयस्थलको रुपमा प्राय प्रयोग हुने हुँदा पठनपाठनमा बाधा हुने, डुवान वा बाढीका कारण विद्यालय बन्द गर्नु पर्ने अवस्था सृजना हुनसक्ने।

प्रमुख जिल्ला अधिकारी

४. मनसुन पूर्वतयारीतथा प्रतिकार्ययोजना, २०८३

१.खोज, उद्धार तथा समन्वयः जिल्ला प्रशासन कार्यालय, प्रमुख जिल्ला अधिकारी

सि. नं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय	समय	कै.
१	बाढी, पहिरो तथा डुवानको जोखिममा रहेका बस्तीहरुको पहिचान गरी पूर्व सूचना दिने र समुदायमा रहेका संचार माध्यमबाट प्रचार प्रसार गर्ने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	• सुरक्षा निकायहरु • जिल्ला आपकालिन कार्यसञ्चालन केन्द्र • नेपाल रेडक्रस सोसाइटी • स्थानीय आपतकालीन कार्यसञ्चलन केन्द्र	मनसुन शुरु हुन पूर्व समय देखि निरन्तर	
२	भारी उपकरण सहित आवश्यक न्यूनतम उद्धार सामाग्री सहित खोज तथा उद्धार योजना तयारी गर्ने ।	सडक डिभिजन कार्यालय, सुरक्षानिकायहरु खोज तथा उद्धारमा संलग्न निकायहरु	• सडक डिभिजन कार्यालय, जि.स.स.,स्थानीय तह मार्फत भारी उपकरणहरु (डोजर, एक्साभेटर, टिपर, ट्रक) • निर्माण व्यवसायी सँघ, एम्बुलेन्स सञ्चालन निकाय	जेष्ठ महिनाभित्र	
३	मनसुन पूर्वतयारी योजनातर्जुमा गरी वेभसाईटमा राखी NEOC पठाउने ।	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, जिल्ला प्रशासन कार्यालय	• जिल्लास्थित सरकारी तथा गैरसरकारी संघसँस्था, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	जेष्ठ महिनाभित्र	
४	जिल्ला आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्रलाई तयारी अवस्थामा राख्रे ।	जिल्ला आपतकालीन कार्यसंचालन केन्द्र, DDMC	• NEOC (राष्ट्रिय आपतकालीन कार्य सञ्चालन केन्द्र) • नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	निरन्तर	
५	राहत सामाग्रीहरुको उचित भण्डारण गर्ने तथा जिल्लामा भएको भण्डारणको अनुगमन गरी अध्यावधिक गर्ने ।	जिल्ला आपतकालीन कार्यसंचालन केन्द्र, जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, स्थानीय तहहरु	• नेपाल रेडक्रस सोसाइटी • सामुदायिक विकास केन्द्र • सामुदायिक विकास मञ्च लगायत	जेष्ठ महिनाभित्र	
६	जिल्ला विपद व्यवस्थापन राहत कोषमा न्यूनतम रकम राख्रे ।	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	• गृह मन्त्रालय	निरन्तर	
७	सुरक्षा निकायहरुलाई तैनाथी अवस्थामा राख्रे ।	नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, शसस्त्र प्रहरी बल	• गृह मन्त्रालय • जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	निरन्तर	

प्रमुख जिल्ला अधिकारी

८	विपद्को समयमा सुचना व्यवस्थापनमा समन्वय गर्ने र एकद्वार प्रणाली अपनाउने ।	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	• गृह मन्त्रालय • सुरक्षा निकायहरु • ने.रे.सो. जिल्ला शाखा लगायत विपद् सम्वद्ध संस्थाहरू • नेपाल पत्रकार महासंघ	मनसुनको समयमा	
९	रेडियो सेट अपडेट गर्ने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	• नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी बल • DEOC (District Emergency Operation Center) जिल्ला आपतकालीन कार्य संचालन केन्द्र • ने.रे.सो. जिल्ला शाखा	निरन्तर	
१०	स्थानीय स्वयंसेवकको परिचालन गर्ने ।	DDMC/DEOC, स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति	• ने.रे.सो. जिल्ला शाखा • जिल्ला स्थित सरकारी तथा गैरसरकारी संघसंस्था	निरन्तर	
११	घटना लगतै र घटना पश्चात द्रुत सर्वेक्षण र सूचना संकलन गर्ने ।	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति/DEOC, स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति	• नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी बल • DEOC (District Emergency Operation Center) जिल्ला आपतकालीन कार्य संचालन केन्द्र • ने.रे.सो. जिल्ला शाखा		
२.राहत, पुनस्थापना, पुनर्लाभः जिल्ला समन्वय समिति, स्थानीय तहहरू					
१	मनसुन पूर्व तयारी प्रचार प्रसार अभियान संचालन गर्ने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति/जि.स.स./न.पा./गा.पा.	• स्थानीय विपद व्यवस्थापन समिति, स्थानीय रेडक्रसका स्वयंसेवक तथा उपशाखाहरु, समुदाय स्तरका तालिम प्राप्त स्वयसेवकहरु, जिल्ला स्थित सरकारी तथा गैरसरकारी संघसंस्था	जेष्ठ महिनादेखी निरन्तर	
२	स्थानीयस्तरमा तालीम प्राप्त स्वयंसेवक पहिचान गरी तयारी तथा परिचालन गर्ने ।	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति/जि.स.स./न.पा./गा.पा./ने.रे.सो.	• स्थानीय विपद व्यवस्थापन समिति, स्थानीय रेडक्रसका स्वयंसेवक तथा उपशाखाहरु, समुदाय स्तरका तालिम प्राप्त स्वयसेवकहरु, जिल्ला स्थित सरकारी तथा गैरसरकारी	निरन्तर	

प्रमुख जिल्ला अधिकारी

			संघसंस्था		
३	न्यूनतम बन्दोबस्तीका सामाग्रीहरु व्यवस्थापन गर्ने ।	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति/जि.स.स./न.पा./गा.पा.	• स्थानीय विपद व्यवस्थापन समिति, स्थानीय रेडक्रसका स्वयंसेवक तथा उपशाखाहरु, समुदाय स्तरका तालिम प्राप्त स्वयसेवकहरु, जिल्ला स्थित सरकारी तथा गैरसरकारी संघसंस्था	जेष्ठ महिनाभित्र	
३.अस्थाई आवास तथा गैह्रखाद्य सामाग्री व्यवस्थापनः स्थानीय तह, सम्बद्ध सरकारी तथा गैरसरकारी निकायहरू					
१	जिल्लामा विपद् जोखिम क्षेत्रको पहिचान गर्ने ।	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति/जि.स.स./स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति	• सुरक्षा निकायहरु, स्थानीय निकायहरु, नेपाल रेडक्रससोसाईटी, जिल्लास्थित सरकारी तथा गैरसरकारी संघसंस्था	जेष्ठ महिनाभित्र	
२	अस्थायी आवास योजनाको लागि सुरक्षित स्थानको पहिचान तथा अद्यावधिक गर्ने ।	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति/जि.स.स./ स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति	• स्थानीय तह सबै, • जिल्ला प्रशासन कार्यालय, सुरक्षा निकायहरु • जिल्ला समन्वय समिति, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, जिल्लास्थित सरकारी तथा गैरसरकारी संघसंस्था	जेष्ठ महिनाभित्र	
३	आपतकालीन अवस्थामा अस्थायी आवास निर्माणका लागि प्राविधिक सहयोग गर्ने ।	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति/जि.स.स./ स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति	• शहरी विकास तथा भवन डिभिजन कार्यालय, दिपायल, डोटी • नेपाल रेडक्रससोसाईटी लगायत सम्वद्ध गैससहरू	निरन्तर	
४	अस्पताल, विद्यालय, सुरक्षा निकाय तथा मानविय आवश्यकताका सामाग्री भण्डारणका लागि क्याम्प व्यवस्था गर्ने ।	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति/जि.स.स./न.पा./गा.पा.	• सुरक्षा निकायहरु • नेपाल रेडक्रस सोसाईटी लगायत सम्वद्ध गैससहरू	आवश्यकता बमोजिम	
५	तत्काल राहत वितरणका लागि गैह्रखाद्य सामाग्री व्यवस्थापन गर्ने ।	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति/जि.स.स./न.पा./गा.पा.	• जिल्ला विपद् व्यवस्थापन, संघसंस्थाहरु, क्षेत्रगत सदस्यहरु	जेष्ठ महिनाभित्र	
६	अस्थायी आवास व्यवस्थापनका लागि सरोकारवाला निकायमा सहजीकरण, सहयोग गर्ने ।	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति/जि.स.स./न.पा./गा.पा.	• स्थानीय विपद व्यवस्थापन समिति, बन डिभिजन कार्यालय, शहरी विकास तथा भवन डिभिजन कार्यालय, दिपायल, डोटी • स्थानीय रेडक्रसका स्वयंसेवक तथा	निरन्तर	

नेपाल सरकार गृह मन्त्रालय जिल्ला प्रशासन कार्यालय डोटी

प्रमुख जिल्ला अधिकारी

		नेपाल सरकार गृह मन्त्रालय जिल्ला प्रशासन कार्यालय डोटी	उपशाखाहरु स्थानीय विपद व्यवस्थापन समिति, समुदायस्तरका तालिम प्राप्त स्वयंसेवकहरु, जिल्लास्थित सरकारी तथा गैरसरकारी संघसंस्था		
४.स्वास्थ्य तथा पोषणः स्वास्थ्य कार्यालय, स्थानीय तहका स्वास्थ्य सेवाशाखा					
१	Rapid Response Team	स्वास्थ्य कार्यालय, जिल्ला अस्पताल	• डाक्टरः २, स्वास्थ्यकर्मी १, ल्याव १, नर्स १	निरन्तर	
२	सरुवा रोग फैलन नदिन तयारी अवस्थामा रहने तथा सतर्कता अपनाउने ।	स्वास्थ्य कार्यालय, जिल्ला अस्पताल	• स्थानीय स्वास्थ्य संस्था, महिला स्वास्थ्य संस्था	निरन्तर	
३	अत्यावश्यक औषधी तथा औषधीजन्य सामाग्री व्यवस्थापन (बफर स्टक राखिएको)	स्वास्थ्य कार्यालय, जिल्ला अस्पताल	• स्थानीय स्वास्थ्य संस्था, स्थानीय तहहरु	जेष्ठ महिनाभित्र	
४	एम्बुलेन्स व्यवस्थापन	जिल्ला अस्पताल, रेडक्रस सोसाइटी, स्थानीय तहहरु	• एम्बुलेन्स सेवा अद्यावधिक र वैकल्पिक तयारी	निरन्तर	
५	खाद्य सामाग्रीको मौज्दात विवरण अध्यावधिक गर्ने र विपद्को समयका लागि स्टक राख्ने ।	जि.स.स./न.पा./गा.पा.	• उ.बा. संघ, चेम्बर अफ कमर्स	जेष्ठ महिनाभित्र	
५.संरक्षणः महिला बालवालिका तथा सामाजिक विकासशाखा (स्थानीय तह)					
१	मनसुनबाट हुनसक्ने महिलावालवालिका, ज्येष्ठ नागरिक तथा अपांगता भएका व्यक्तिहरुको संरक्षणको लागि क्लष्टर बैठक बसी पूर्वतयारी योजना निर्माण गर्ने ।	स्थानीय तहका महिला बालवालिका तथा सामाजिक विकास शाखा	• Cluster Member, जिल्लास्थित सरकारी तथा गैरसरकारी संघसंस्था	जेष्ठको पहिलो हप्ता भित्र	
२	Dignity Kit, Children Kit तयारी अवस्थामा राख्ने र स्थानीय तहबाट वितरण गर्ने ।	स्थानीय तहका महिला बालवालिका तथा सामाजिक विकास शाखा	• Cluster Member, जिल्लास्थित सरकारी तथा गैरसरकारी संघसंस्था	जेष्ठको पहिलो हप्ता भित्र	
३	परिवारबाट विछोडिएका, अभिभावक गुमाउन सक्ने बालवालिकाका लागि तत्काल राहत तथा बन्दोबस्ती उपलब्ध गराउन सक्ने गरी रकमको व्यवस्था गर्ने ।	स्थानीय तहका महिला बालवालिका तथा सामाजिक विकास शाखा	• Cluster Member, जिल्लास्थित सरकारी तथा गैरसरकारी संघसंस्था	जेष्ठको पहिलो हप्ता भित्र	

प्रमुख जिल्ला अधिकारी

६.खानेपानी, स्वच्छता तथा सरसफाईः खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय र खानेपानी उपभोक्ता संघ/संस्थाहरू					
१	विपद्को समयमा सुरक्षित खानेपानीका लागि आवश्यक व्यवस्थापन गर्ने ।	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय, खानेपानी उपभोक्ता समितिहरु	• स्थानीय तहहरु, गैससहरू	नियमित	
२	आपतकालीन अवस्थामा अस्थायी शौचालय निर्माणका लागि प्राविधिक सहयोग गर्ने ।	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय, श.वि. तथा भवन डि.का.	• स्थानीय तहहरु, गैससहरू	विपद पश्चात	
३	बैकल्पीक खानेपानी श्रोतको पहिचान गर्ने	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय	• जि.स.स., स्थानीय तहहरु	जेष्ठ महिनाभित्र	
४	अस्पताल, विद्यालय, सुरक्षा निकाय तथा मानविय आवास क्षेत्रमा WASH KIT व्यवस्था गर्ने ।	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय	• Cluster Member, जिल्लास्थित सरकारी तथा गैरसरकारी संघसंस्था	जेष्ठ महिनाभित्र	
७.विद्युत तथा सञ्चार : डोटी वितरण केन्द्र दिपायल, डोटी/नेपाल टेलीकम सिलगढी, डोटी र नेपाल टेलीकम राजपुर दिपायल, डोटी					
१	विद्युत अवरुद्ध भएमा तुरुन्त आवश्यक व्यवस्था गर्ने	डोटी वितरण केन्द्र दिपायल, डोटी डोटी वितरण केन्द्र सिलगढी, डोटी	• डोटी वितरण केन्द्र दिपायल, डोटी • डोटी वितरण केन्द्र सिलगढी, डोटी	निरन्तर	
२	विपदको समयमा सञ्चार अवरुद्ध भएमा तुरुन्त व्यवस्थापन गर्ने ।	नेपाल टेलीकम राजपुर दिपायल, डोटी नेपाल टेलीकम सिलगढी डोटी	• नेपाल टेलीकम राजपुर दिपायल, डोटी । • नेपाल टेलीकम सिलगढी, डोटी ।	निरन्तर	

प्रमुख जिल्ला अधिकारी

नेपाल सरकार
गृह मन्त्रालय
जिल्ला प्रशासन कार्यालय
डोटी

<u>सन्दर्भ सामग्रीहरू</u>

१. विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना मार्गदर्शन, २०६७ (पहिलो संशोधन २०७६)
२. जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, २०८२
३. राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४
४. राष्ट्रिय जनगणना, २०७८
५. स्थानीय तहहरुबाट प्राप्त विवरण

प्रमुख जिल्ला अधिकारी

अनुसूचीहरू

अनुसूची १

स्थानीय तह तथा विपद् सम्बद्ध निकायहरूसँग मौज्दात खोज, उद्धार तथा राहत सामग्री, आपतकालीन कोष र जनशक्तिको विवरण

क.सं.	नगरपालिका र गाउँपालिकाको नाम	विपद् पूर्वतयारी संशाधन			
		गैर खाद्य राहत सामग्री	उद्धारमा खटिन सक्ने जनशक्ति	विपद् कोषमा मौज्दात रकम	उद्धारमा प्रयोग हुने साधन
१	दिपायल सिलगढी नगरपालिका	त्रिपाल ४५, कम्बल ९०, टेन्ट १ थान, स्टेचर, आसी १५/१५ वटा, वाल्टिन, हेल्मेट, हेडलाईट ३०/३० वटा, गैटी ३० वटा, वेल्चा, हाते आरी,घन, प्राथमिक उपचार किट, लाईव ज्याकेट, बन्चरो २०/२० वटा,	६०	१३,५२,०००।००	दमकल, एम्बुलेन्स, जेसिवि १/१ वटा, ट्रयाक्टर २ वटा, बस ३ वटा
२	शिखर नगरपालिका	लाइफ ज्याकेट १२, वाल्टिन १८ वटा,लाईव ज्याकेट/हेल्मेट १२/१२ वटा,ग्लोभ्स,ग्याम्वुट,सिट्ठी १०/१०	१४४	४,००,०००।००	एम्बुलेन्स, जेसिवि, ट्रिपर १/१ वटा, वटा,आगो निभाउने यन्त्र १४ वटा
३	के. आई. सिंह गाउँपालिका	त्रिपाल ३०, स्लिपिङ ब्याग ५ थान, गैटी/फरुवा,सावेल १०/१० थान, पन्जा ७ जोर, गमबुट, रेनकोट ५/५ जोर	२	१०,००,००।००	एम्बुलेन्स, जेसिवि, ट्रिपर, ट्रयाक्टर १/१ वटा, रुख कटर १ थान, आगो निभाउने यन्त्र ८ थान,
४	वोगटान फुड्सिल गाउँपालिका	टेन्ट १२, स्लिपिङ ब्याग २२ थान	४०	३७,००,०००।००	एम्बुलेन्स २, जेसिवि १ वटा,रुख कटर १ थान,सावेल १० वटा, हेल्मेट २५ वटा, मास्क १२ वटा, ग्लोभ्स
५	बडीकेदार गाउँपालिका	त्रिपाल१० वटा, बेल्चा २५ वटा, गैटी २५ वटा, फाउडो २५ वटा	१२	१५,००,०००।००	एम्बुलेन्स, जेसिवि, ट्रयाक्टर १/१ वटा

प्रमुख जिल्ला अधिकारी

६	आदर्श गाउँपालिका	बेल्चा ५ थान, गैटी ५ थान, त्रिपाल ५० थान,बाल्टिन ५ पिस ५ पिस, बुट ५ जोर	१००	३०,१७,०००।००	एम्बुलेन्स, जेसिवि, ट्रिपर, ट्रयाक्टर १/१ वटा
७	पूर्वीचौकी गाउँपालिका	स्टेचर २५ वटा,प्राथमिक उपचार किट ५ वटा,बुट ५ वटा	२	२१,००,०००।००	एम्बुलेन्स, एक्साभेटर१/१ वटा,आगो निभाउने यन्त्र ४ वटा,
८	सायल गाउँपालिका	त्रिपाल ७५, न्यानो कम्बल ७५ आगो निभाउने यन्त्र २० वटा, बाल्टी २० वटा	६०	१०,००,०००।००	एम्बुलेन्स, जेसिवि १/१ वटा
९	जोरायल गाउँपालिका	त्रिपाल ४६, कम्बल ४७ थान, स्टेचर ११ वटा, सावेल ५ वटा, बेल्चा ८ वटा, हेल्मेट ४६ वटा गैटी ८ वटा, आगो निभाउने यन्त्र ४ वटा लाईव ज्याकेट ३१ वटा	६	१६,६६,२३१।००	एम्बुलेन्स २ वटा
१०	DDMC र सुरक्षा निकाय	५० थान त्रिपाल।	३५० जना	१६,४४,०१५।००	जेसिबि, एक्साभेटर, ट्रिपर/बुडर, भतकाँडा, कुलपाते
११	रेडक्रस	५० सेट	१०० जना		उद्धारका विभिन्न सामग्री

प्रमुख जिल्ला अधिकारी

नेपाल सरकार
गृह मन्त्रालय
जिल्ला प्रशासन कार्यालय
डोटी

अनुसूची २

स्थानीय तह तथा विपद् सम्बद्ध निकायहरूका विपद् सम्पर्क व्यक्तिहरूको सम्पर्क नम्बर

डोटी जिल्लाका स्थानीय तहका प्रमुख तथा उपप्रमुखहरुको सम्पर्क नं.

क्र.नं.	स्थानीय निकाय	पदाधिकारीको नामथर	पद	सम्पर्क नं.
१	जिल्ला समन्वय समिति	लक्ष्मण बहादुर सिंह	प्रमुख	९८४८४२७९३३
		स्मृति चुनारा	उप-प्रमुख	९८६९९१४६७२
२	दिपायल सिलगढी न.पा	बाजी सिंह खड्का	मेयर	९८४८४३७४२१
		कलावती महर साउद	उप-मेयर	९८६९४४३०३६
३	शिखर न.पा.	दिर्घ बहादुर बलायर	मेयर	९८५८४२००२१
		सुनिता रावल जोरा	उप-मेयर	९८५८४२००७२
४	के.आई.सिंह गा.पा	लोकन्द्र बहादुर शाही	अध्यक्ष	९८४८४३४०४५
		मिना विष्ट	उपाध्यक्ष	९७४९०२२०२४
५	बोगटान फुड्सिल गा.पा.	कमल बहादुर गडसिला	अध्यक्ष	९८६८५६९६९७
		विष्णा देवी वम	उपाध्यक्ष	९८४८४०८४७०
६	बडिकेदार गा.पा.	भैरव बहादुर साउँद	अध्यक्ष	९८६८७६८८३१
		डम्मरी कुमारी विष्ट	उपाध्यक्ष	९८६६६४४६३७
७	सायल गा.पा.	धर्मराज जोशी	अध्यक्ष	९८४८४६२२४२
		निर्मला बोहरा वली	उपाध्यक्ष	९८६८७६४८९८
८	जोरायल गापा.	दुर्गा दत्त ओझा	अध्यक्ष	९८४८४७८९८८
		जमुना बोहरा	उपाध्यक्ष	९८४८४१८४७९
९	आदर्श गा.पा	गणेश बहादुर खड्का	अध्यक्ष	९८४८४७८७५०
		लक्ष्मी धामी रोकाया	उपाध्यक्ष	९८४८७८६०५३
१०	पूर्वीचौकी गा.पा.	रामप्रसाद उपाध्याय	अध्यक्ष	९८५८४४०२२२
		पशुपति खड्का	उपाध्यक्ष	९८४८४०६९३२

जिल्ला स्थित नगरपालिका र गाउँपालिकाहरुको विपद् सम्पर्क व्यक्तिहरुको विवरण ।

क्र.सं.	स्थानीयतहको नाम	विपद् Focal person को नाम	सम्पर्कनं.
१	दिपायल सिलगढी नगरपालिका	रमेश चन्द्र जोशी	९८४८६०११४
२	शिखर नगरपालिका	कृष्ण बहादुर कठायत	९८६५६२६७००
३	पूर्विचौकीगाउँपालिका	लक्षमण बहादुर खड्का	९८४३७४०४१४
४	आदर्शगाउँपालिका	गणेशराज ओझा	९८४८४७९१६०
५	के.आई सिंहगा.पा	कमल बहादुर हमाल	९८४८४५९४५०
६	सायलगा.पा.	मदन बहादुर खड्का	९८४८५४९०४६
७	जोरायल गा.पा.	सुरेश बहादुर चन्द	९८४८८४३५८२
८	बोगटान फूड्सिल गा.पा.	नवराज जोशी	९८५८४९१६२५
९	बडिकेदार गा.पा.	चक्र बहादुर कलेल	९८४८६२७९५४

प्रमुख जिल्ला अधिकारी

अनुसूची ३

जिल्लास्थित सरकारी तथा गैरसरकारी निकायका प्रमुखहरूको सम्पर्क नम्बर

डोटी जिल्ला स्थित सरकारी, गैरसरकारी कार्यालयको सम्पर्क नं.

सि.नं.	कार्यालयको नाम	का.प्र.को नाम	पद	कार्यालयको टेलिफोन नं.	मोवाईल नं.	प्रमुहरुको व्यक्तिगत नम्बर	कार्यालयको E-Mail	कार्यालय को फ्याक्स नं.	कार्यालय रहेको स्थान
संघ अन्तरगतका कार्यालयहरुः									
१	उच्च अदालत	दिनेश प्रसाद यादव	का.मु.मुख्य न्याधिस	४२०२२७	९८४६०४७७८४,		Info.hcdipayal@supremecourt.gov.np		
२	जिल्ला अदालत, डोटी	पदम राज पाण्डे	जि.न्या.	४२०१३०	९८४८२३९९९३,	९८४८४२४६८०	infodcdoti@dcourt.gov.np, info.dcdoti@supremecourt.gov.np		सिलगढी
३	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	कल्पना घिमिरे नेपाल	प्र.जि.अ.	४२०१३३	९८५८४३७७७७,		dao.doti68@gmail.com	४११२११	"
४	भैरव प्रसाद गण	कमल सिंह विष्ट	प्र.से	४११९००	९८४९५१५५२२,	९८६७४३९९८८	bn-bhairavprasad@nepalarmy.mil.np, bhairabprasad1937@gmail.com		"
५	जिल्ला प्रहरी कार्यालय	महेन्द्र नेपाल	प्र.उ.	४२००९९	९८५८४३५५५५,		dpodoti@gmail.com, dpodoti_opr@nepalpolice.gov.np		"
६	शसस्त्र प्रहरी बल, नेपाल नं. ३६ गण हेक्वा डोटी	शिव प्रशाद गैहे	स. प्र.उ.	४१२२५४	९८५१२७२०५४,	९८५१२५९११७	btnhqdotin36@gmail.com, doti_n36btn@apf.gov.np		जोगीडाव्रे दिपायल
७	राष्ट्रिय अनुसन्धान जिल्ला कार्यालय	ललित नारायण चौधरी	प्र.अ.अ.	४२००१८	९८५८४८४९९९,	९८५११८१३७२,	niddoti420018@gmail.com	420018	सिलगढी
८	नेपाली सेना श्री नं. ५ वाहिनी अड्डा राजपुर	बालकृष्ण कार्की	सहायक रथि	४४०५१२	९८५१००२५११,		bde05@nepalarmy.mail.np		
९	ट्राफिक कार्यालय डोटी	तेज बहादुर साउद	ब.स.ई.		९८६५७१९०४५,	९८४८१८९५२४	trafficdipayal407@gmail.com		
१०	जिल्ला सरकारी वकिल कार्यालय	धर्मराज जोशी	जि.न्यायाधिवक्ता	४२००७०	९८५८४४२२२०,		dotiattorney@gmail.com		

प्रमुख जिल्ला अधिकारी

११	को.ले.नि.कार्यालय	शेर बहादुर विष्ट	प्र.को.नि.	४११०७७	९८४०२९४६५८, ९८४८७२५८३८, ९८५८४९०३९०,	९८६५९४१५३७, ९८४८४३८९८२,	kolenikadoti@gmail.com	४११०७७	"
१२	निर्वाचन कार्यालय	करुणाकर पन्त	जि.नि.अ.	४११०८३	९८५८४२००८३		ec.deo.doti@gmail.com, deo.doti@election.gov.np		"
१३	कारागार कार्यालय	लाल बहादुर बोगटी	जेलर	४१११८२,	९८५८४३२७७७, ९८४८४३१४७६,		karagar.doti@gmail.com		"
१४	जिल्ला हुलाक कार्यालय, दिपायल	प्रेम बहादुर माझी	हु.अ.	४४०१४९	९८५८४८८४८२		fwrpddipayalpost@gmail.com		राजपुर
१५	मालपोत कार्यालय	देब बहादुर चन्द	का.प्र.	४२०१०१	९८५८४४०६६६,		doti@dolma.gov.np	४२०१०१	सिलगढी
१६	खाद्य प्रविधि तथा गुण नियन्त्रण डिभिजन कार्यालय	ललित कठायत	का.प्र	४२०३२४	९८५८४८८४६५,	९८४५४१३५४१	ftqcdivdoti@gmail.com	420324	"
१७	नापी कार्यालय	हिक्मत ब.बोहरा	नि.का.प्र.	४२०२९४	९८५८४४०२९५,		doti@dos.gov.np		"
१८	लोक सेवा आयोग दिपायल कार्यालय	शिव प्रसाद चौधरी	निर्देशक	४४०१४७	९८५८४८११११, ९८४१४५६००४,	९८५११९९४५४,	dipayal@psc.gov.np	420294	राजपुर
१९	गुणस्तर तथा नापतौल कार्यालय	विकास ध्वन्जु	नि.का.प्र.	४१११८६	९७६२७७२३९९, ९९८४१३३६७१५,		metrologysilgadhi@gmail.com		सिलगढी
२०	शिक्षा विकास तथा समन्वय ईकाइ	भिम प्रसाद पनेरु	का.प्र.	४२०१३५	९८५८४३३३८९,	९८४१३६३७६९	deodoti70@gmail.com		सिलगढी
२१	बाल सुधार गृह	सानुमाया लिम्बु	नि.का.प्र.	४२००७८	९८४८६२८५४१,		balsudhargriha05@gmail.com, sanumayalimbugurung@gmail.com	420078	"
२२	सडक डिभिजन कार्यालय	रमेश भट्टराई	डि.प्र	४४०२३२	९८५८४८०२३२,	९८४३८२२८०८,	drodoti2016@gmail.com	440151	कुलपाते

नेपाल सरकार
गृह मन्त्रालय
जिल्ला प्रशासन कार्यालय
डोटी

२०
प्रमुख जिल्ला अधिकारी

२३	यान्त्रीक कार्यालय	इश्वर जोशी	का.प्र.		९८५८४९१०२९, ९८४८७८१०३०,		mo_budar@dor.gov.np		बुडर
२४	तथ्याङ्क समन्वय कार्यालय	खेमराज भट्ट	त. अ.	४४०१५३	९८५८४२०१५१,	९८४८७२०९४३	sodoti440153@gmail.com		राजपुर
२५	शहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग, सघन शहरी तथा भवन निर्माण आयोजना	अनुपम भट्टराई	आयोजना प्रमुख	४४०११८	९८५८४४०११६,		pudbc.doti@gmail.com		राजपुर
२६	कृषि अनुसन्धान निर्देशनालय	दिपक पाण्डे	क्षे. नि.	०९४-४४०५२२	९८५८४४०१६७,		arsdoti@gmail.com, doarsudurp.narc@gmail.com	094-412162	भागेताडा
२७	खप्तड राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय	ऋषिराज भाट	ब.सं.अ.	द्वद्दत्रगङ्ग थद्व. ९८५८४५५५६६	९८५८४५५५६६, ९८५५०८३३३०,	९८४६६५६११०,	khaptadnp.bajura@gmail.com		बाजुरा
२८	सेती प्राविधिक शिक्षालय	सुशिला शर्मा	का.प्र.	४१२१७६	९८५८४२२५४६,		stsdipayal@gmail.com	412103	जोगीडाब्रे
२९	उच्च सरकारी वकील कार्यालय	देव राज भारती	नि. सहन्यायधिवक्ता	९४४४०३४६	९८५२०२२११४,		Hgao.dipayal@ag.gov.np		
३०	सुदूरपश्चिमप्रदेश प्रहरी तालिम केन्द्र	राजेन्द्र प्रसाद धमला	व.प्र.उ.	४१२१७३	९८५८४३५५५५,		ptcdipayaltrng@gmail.com, hrsecptcdipayal@gmail.com		दिपायल
३१	सुदूर पश्चिम क्षेत्रीय प्रहरी अस्पताल	बिनोद कठायत	का.प्र.		९८४१५६४९७८		fwrp.hospital@gmail.com		दिपायल
३२	सुदूरपश्चिम सशस्त्र प्रहरी गुल्म नं. १ दिपायल	सुरज बहादुर खड्का	का.प्र.		९८५१२८१६२९,				दिपायल
३३	कृषि विकास निर्देशनालय	टिकेन्द्र कुस्मी	नि.निर्देशक	४४००१०	९८४१३४१७१८,				राजपुर
३४	भौतिक तथा यातायात पूर्वाधार निर्देशनालय	जगत प्रसाद जोशी	का.प्र.	४४०६३०	९८५८४२५०१४,		tidsudurpashchim@gmail.com		राजपुर
३५	पशुपंछी तथा मत्स्य विकास निर्देशनालय	बिनोद कठायत	निर्देशक	४४०१४६	९८४१५६४९७८		rdlsdipayaldoti@yahoo.com		राजपुर

नेपाल सरकार गृह मन्त्रालय जिल्ला प्रशासन कार्यालय डोटी

प्रमुख जिल्ला अधिकारी

३६	स्वास्थ्य निर्देशनालय	डा.खगेन्द्र बम	नि.निर्देशक	४४०१२०	९८५८७८६२४३,		phdnseven@gmail.com		राजपुर
३७	शिक्षा विकास निर्देशनालय	दुर्गा दत्त विष्ट	नि.निर्देशक	४४०१३५, ३०९	९८५८४८०३१०, ९८५८४८०७७०,		rdfwred@gmail.com		राजपुर
३८	घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालय	नरेन्द्र राज पन्त	का.प्र	४४०११४	९८५८४८४४१४, ९८५८४४०३६५,	९८६५८०१६८०,	csidbdotirajpur@gmail.com	440114	राजपुर
३९	जलश्रोत तथा सिंचाई विकास डिभिजन कार्यालय	ललित बहादुर माली	नि.डि.प्र.	४४०१६८	९८५८४८८४८५		idddoti@gmail.com		राजपुर
४०	जिल्ला अस्पताल	डा. सन्तोष कुमार गुप्ता	मे.सु.	४२०२६७	९८५८४५९९९९,	९८५११४७७९५	dhdoti.hospital01@gmail.com		सिलगढी
४१	स्वास्थ्य कार्यालय	डिल्ली रमण जोशी	प.नि.सु.नि	४२००४३ ११९	९८५८७८७२०६		dhodoti1@gmail.com	420043	"
४२	भू-तथा जलाधार व्यवस्थापन कार्यालय	स्याम कुमार श्रेष्ठ	ब.ज.व्य.अ.	४२०२५८	९८५८४४०१८६	९८४१०८१५२५	swmodoti@gmail.com	420258	"
४३	डिभिजन वन कार्यालय	गोकुल रिजाल	डि.व.अ.	४२०१६२	९८५८४४०१४५,		dfodoti1@gmail.com	420106	"
४४	भेटेनरी अस्पताल तथा पशु सेवा विज्ञ केन्द्र,	खडक बहादुर कठायत	का.प्र.	४२०११४	९८५८४९१११७	९८४७९६८४०७	vethospitaldoti@gmail.com		"
४५	शहरी विकास तथा भवन कार्यालय	ई.गोबिन्द प्र.देबकोटा	सि.डि.ई.		९८५८४८८४८५, ९८६११५८०३९,	९८५८०५०५५०	udbodoti@gmail.com	440116	"
४६	यातायात व्यवस्था कार्यालय	चुडामणी पनेरु	नि.का.प्र.	४४०५२२	९८५८४४०१०६,		yatayatoffice@gmail.com		"
४७	जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र	विद्या घिमिरे (देउवा)	नि.का.प्र.	४१२१९८	९८४८६००१७८,		bidhyaghimere6@gmail.com	412189	दिपायल
४८	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय	गोविन्द प्रसाद देबकोटा	डि.प्र.	४४०११९	९८५८०५९५५०	९८५८०५०५५०	wss.doti@gmail.com	४४०३१२	राजपुर
४९	शिक्षा तालिम केन्द्र दिपायल	गोविन्द प्रसाद पोखरेल	ब.निर्देशक	४१२०३५	९८५२००४०९८	९८५६०३७०७३	etcsupa@gmail.com		जोगीडाब्रे
५०	पूर्वाधार विकास कार्यालय, डडेल्धुरा	नवराज रावल	का.प्र.	०९६-४१००६१	९८५८७८४६७८,		p7ido.dadeldhura@gmail.com		सिलगढी (जि.स.स.)

नेपाल सरकार
गृह मन्त्रालय
जिल्ला प्रशासन कार्यालय
डोटी

प्रमुख जिल्ला अधिकारी

५१	कृषि ज्ञान केन्द्र	दुर्गा प्रसाद ओझा	नि. प्र.	४१११२६	९८५८४८४१२६		dotiakc@gmail.com		सिलगढी
५२	सामाजिक विकास कार्यालय	कृष्ण बहादुर बोहरा	का.प्र.		९८५८४८८४९९,		sdo.doti1@gmail.com		राजपुर
५३	सुदूरपश्चिम प्रदेश अनुसन्धान तथा प्रशिक्षण प्रतिष्ठान	गेहेन्द्र बम	का. नि.	०९४-५९००३९	९८४८४५८६७५,		pcggdoti@gmail.com		पुन्ना, सिलगढी
५४	प्रदेश लेखा इकाइ कार्यालय	चेतराज जोशी	का.प्र.		९८४८६८१९५६,		pauodoti@gmail.com		राजपुर
स्थानीय तहका कार्यालयहरुः									
१	जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालय	नविन बहादुर पाल	नि. जि.स.अ.	४२०२४२, १५६	९८५८४३०२२२,	९८४८४८८३९६	ddcdoti094@gmail.com	420033	सिलगढी, डोटी
२	दिपायल सिलगढी नगरपालिका, नगर कार्यपालिकाको कार्यालय	दामोदर भण्डारी	नि.प्र.प्र.अ.	४२०२९७	९८५८४३२१११,	९८४८४७५५९२	prakash321joshi@gmail.com info@dipayalsilgadhimun.gov.np		सिलगढी, डोटी
३	शिखर नगरपालिका, नगरकार्यपालिकाको कार्यालय	शेर बहादुर बुढा	नि.प्र.प्र.अ.		९८४८४६०१५३,	९८५८४८५७७७,	ito.shikharmun@gmail.com shikharmunicipality@gmail.com		पचनाली, डोटी
४	सायल गाउँपालिका, गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय	हर्क बहादुर साफरी	प्र.प्र.अ.		९८५८४४४३३३,		sayal.doti@gmail.com		दुदुलेगडा, डोटी
५	जोरायल गाउँपालिका, गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय	गणेश दत्त भट्ट	प्र.प्र.अ.		९७४९९६२४१२,		jorayalrlmp@gmail.com		राउतकट्टे, डोटी
६	के.आई.सिंह गाउँपालिका, गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय	हिमाल डगौरा	प्र.प्र.अ.		९८५८४८४७१७,	९८४८४५९४५०	kisingh.rm@gmail.com		वायल, डोटी
७	बडीकेदार गाउँपालिका, गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय	डिल्लाराम भट्ट	प्रमुख प्र.अ.		९८५८४२८०००,		ito@badikedarmun.gov.np suchana.adhikari@badikedarmun.gov.np		खड्चौली, डोटी
८	पुर्वीचौकी गाउँपालिका, गाउँ	देवी प्रसाद जोशी	प्र प्र.अ.		९८५१३३८१११,		ito.purbichaukimun@gmail.com		सानागाँउ,

प्रमुख जिल्ला अधिकारी

	कार्यपालिकाको कार्यालय						rameshkhadka67054@gmail.com		डोटी
९	आदर्श गाउँपालिका, गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय	भुवनराज पाण्डे	नि.प्रमुख प्र.अ.		९८४३४१५८०२,		aadarshmun@gmail.com		मौवानगरद, डोटी
१०	बोगटान फुड्सिल गाउँपालिका, गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय	पदमराज अवस्थी	प्रमुख प्र.अ.		९८५८४८९९९३,		icto.bogatanmun@gmail.com		चवराचौतारा, डोटी
संस्थानका कार्यालयहरुः									
१	नेपाल टेलिकम दिपायल	ललित चन्द	प्रा.अ.	४४०४४४	९८५८४८४५९७, ९८५८७५०५९७,		ppsdipayal@ntc.net.np	440277	राजपुर
२	नेपाल टेलिकम, सिलगढी	अनिक कुमार चोहान	प्रमुख	४२०२२२	९८५१४०४६४६,		ppsdoti@gmail.com	420322	सिलगढी
३	नेपाल विद्युत प्राधिकरण डोटी वितरण केन्द्र, दिपायल	सत्यनारायण शाह	वि.के.प्रमुख	४१२२२२	९८५८४४०१८४,		nea.doti2013@gmail.com	412183	दिपायल
४	नेपाल विद्युत प्राधिकरण सिलगढी युनिट कार्यालय	भरत छवारिया	सुपरभाइजर	४११०७५	९८४७९८६०४४,	९८४८४३११५५,			सिलगढी
५	नेपल टेलिकम क्षेत्रिय कार्यालय, धनगढी						nt.record@ntc.net.np		धनगढी, कैलाली
६	कृषि विकास बैंक	राम बहादुर ऐर	प्रवन्धक	४२००४१	९८४८४४७०५४,	९८५१३२५१६६,	silgadhi.branch@adbl.gov.np	411180	"
७	राष्ट्रिय वाणिज्य बैंक	तेज राज जोशी	प्रवन्धक	४१२२४९	९८४३८७९४५२,		doti@rbb.com.np	420055	"
८	राष्ट्रिय वाणिज्य बैंक दिपायल	धन बहादुर रावल	प्रवन्धक	४१२२४९	९८५८४२२११३,		dipayal@rbb.com.np		
९	नेपाल राष्ट्र बैंक धनगढी			०९१-५२७७०१			nrbdhn@nrb.org.np		

२४

प्रमुख जिल्ला अधिकारी

१०	सिलगढी खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समिति	राम धामी	का.प्र.	४२०६०७	९८४८५९७३०९, ९८५८४२५५२५,				"
११	युवा तथा साना व्यवसायी स्वरोजगार कोष		प्रमुख						"
१२	खप्तड पर्यटन विकास समिति	प्रेम कुँवर	प्रमुख	४२०१०४	९८६८५२९०९६,				"
१३	डोटी उद्योग वाणिज्य संघ	विक्रम साउद	प्रमुख	४१२१०८	९८४८४३१२४६,		ccidoti@gmail.com		दिपायल
१४	जिल्ला खेलकुद विकास समिति	हर्क बहादुर बोगटी	का.प्र.	४२००१०	९८४८४५८१७३,				सिलगढी
१५	नेपाल परिवार नियोजन शाखा कार्यालय	कृष्णा साउँद	नि.शा.प्र.	४२००४२	९८४८५४८१२९,		fpandoti@fpan.org.np		"
१६	डोटी चेम्बर अफ कमर्श	खगेन्द्र बहादुर साउद	अध्यक्ष	४१२१५७	९८५८४४०१६१,		dotichamber@gmail.com		दिपायल
१७	नेपाल नेत्र ज्योती संघ	गोविन्दराज जोशी	सभापती		९८४८४३४८८८,				सिलगढी
१८	नेपाल नागरिक उडड्यन कार्यालय विमानस्थल	योगेन्द्र प्र. शर्मा	ई.	४१२१९३	९८४१४१६५२२,				दिपायल
१९	होटल व्यवसायी संघ	लोक बहादुर खड्का	अध्यक्ष		९८६८५२२४८३,		lokkhadka98@gmail.com		दिपायल
२०	नेपाल निर्माण व्यवसायी संघ	घनश्याम पाठक	अध्यक्ष		९८५८४४०१८८,		caddoti12@gmail.com		सिलगढी
२१	शैलेश्वरी यातायात व्यवसायी संघ	गणेश मलासी	अध्यक्ष		९८५११०१७६७,		saileshworiyatayat@gmail.com		"
२२					९८५८४४०३१९,				
२३	जिल्ला युवा परिषद/समिति	वम बहादुर वम	अध्यक्ष		९८४८४६३३२३,				सिलगढी
२४	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	खडक क्खडका	अध्यक्ष	४२०२२८	९८४८४३४६७२,		dotinrcs@gmail.com	094-420228	सिलगढी
२५	जिल्ला डोटी शाखा ।	इश्वरी वड	मन्त्री						

२५

प्रमुख जिल्ला अधिकारी

२६	शैलेश्वरी मन्दिर विकास समिति	प्रेम शंकर भट्ट	अध्यक्ष		९८४१२७३३७१,				सिलगढी
२७	नगर विकास समिति		स.स.	४४०११६					राजपुर
२८	जिल्ला वाल संगठन	महेन्द्र श्रेष्ठ	अध्यक्ष		९८४८६०५१००,				सिलगढी
२९	नेपाल आयल निगम लि. शाखा कार्यालय, दिपायल						bo.dipayal@noc.org.np		
३०	नेपाल आयल निगम	देबराज जोशी	का.प्र.		९८४१५९५५५८,		shivakhanal486@gmail.com		
	अन्य गैर सरकारी संस्था तथा समितिहरुः								
१	गैर सरकारी संस्था महासंघ	लाल बहादुर वि.क.	अध्यक्ष		९८४८६२८४४७,		bklal2044@gmail.com		सिलगढी
२	सामुदायिक विकास केन्द्र (सि.डि.सि.) डोटी	हेम राज जोशी	कार्यकारी निर्देशक	०९४ ४११०८१	९८४८७६७३९१,		hemcdcdoti@gmail.com, cdcdoti@gmail.com, hem.joshi@cdcdoti.org		"
३	सामुदायिक विकास मञ्च (सि.डि.एफ.) नेपाल	खडक राज शर्मा	अध्यक्ष		९८४८५५४८३१,		info@cdfnepal.org.np		"
४	समाज सेवा डोटी	नविन श्रेष्ठ	अध्यक्ष	४२००२६	९८४८४३१६८७,		ssddoti@gmail.com		"
५	सम विकास केन्द्र (ई.डि.सि.) नेपाल डोटी	केशव परियार	अध्यक्ष		९८४८४३१२४०,		edcnepal2053@gmail.com		"
६	सगरमाथा स्वास्थ्य प्रतिष्ठान	डा. दिपक महरा	अध्यक्ष	४२००५२	९८५१०१६३२५,				"
७	कृष्ण प्र. भट्टराइ स्मृति प्रतिष्ठान	सिद्ध ब. विष्ट	अध्यक्ष		९८४८९३९६९६,				"
८	शैलेश्वरी सामुदायिक समूह	रोशन कठायत	अध्यक्ष		९८४९६६२७७७,				"
९	ग्रामिण विकास केन्द्र, डौड डोटी	दल बहादुर देउवा	अध्यक्ष		९८४८४३८६८४				डौड डोटी
१०	सामुदायिक वन उपभोक्ता महासंघ	रविन्द्र जोशी	अध्यक्ष		९८४८४७४५३२,				सिलगढी
११	सायल नेपाल डोटी	भक्तराज उपाध्याय	अध्यक्ष		९८४८४३४५७६		Sayalnepaldoti14@gmail.com, bhaktaupadhyaya@gmail.com		सायल ३, तोलेनी
१२	सोर्स नेपाल डोटी	मिन बहादुर बम	अध्यक्ष		९८४८६९४९४५				सिलगढी

प्रमुख जिल्ला अधिकारी

१३	केदार समाज विकास नेपाल डोटी	चक्र मल्ल	अध्यक्ष		९७६५२९३३५२, ९८६०६३२१९६				बडिकेदार
१४	दिगो विकास समाज नेपाल डोटी	कृष्ण बहादुर वि.क.	अध्यक्ष		९८४८४९८६८९		Sds.doti065@gmail.com		आदर्श ५ लामिखाल
१५	समान पहुँच विकास केन्द्र (सिड) नेपाल, डोटी	यज्ञराज जोशी	अध्यक्ष		९८६५९६०३१०				सिलगढी
१६	दलित महिला संघ (फेडो) डोटी	सरिता दयाली	अध्यक्ष		९८४८७९२८९८ ९८४८७२८५८४		saritadayali@gmail.com		सिलगढी
१७	ग्रामीण विकास सेवा केन्द्र (आर.डि.एस.सि.) राजपुर, डोटी	भक्त बहादुर बलायर	अध्यक्ष		९८४८४३११४४	०९४४४०४६२			राजपुर, डोटी
१८	ग्रामीण समुदाय विकास केन्द्र ((आर.सि.डि.सि.) डोटी	हिक्मत मल्ल	अध्यक्ष		९८६५९०५७४३				घांगल
१९	समाज विकास केन्द्र नेपाल गिरिचौका	काशी बोहरा	अध्यक्ष		९७४४६३२८८५				गिरिचौका
२०	नेपाल एकिकृत विकास समाज	यसोदा शाह	अध्यक्ष						सिलगढी
२१	द सेभेन नेपाल	गांगी बलायर	अध्यक्ष		९८४८४७८५३९		Gangiissac270@gmail.com		सिलगढी
२२	लाली गुँरास एकता समाज	अरुणा भण्डारी	अध्यक्ष		९८६८४५२५१३		laligurasdoti@gmail.com		सिलगढी
२३	महिला अधिकार मञ्च, डोटी	सिता वि.क.	अध्यक्ष		९८४८४०९८५४				सिलगढी
२४	विकास समुह नेपाल, डोटी	लाल बहादुर थापा	अध्यक्ष		९८४८४३४५६१				सिलगढी
२५	नारी जागरण केन्द्र, डोटी	पार्वती चन्द	अध्यक्ष		९८४८४३८५३१				दिपायल
२६	एकिकृत सामाजिक विकास समुह	रघु बहादुर कठायत	अध्यक्ष		९८४८४३१२६१				सिलगढी
२७	सिर्जनशिल विकास समाज नेपाल, डोटी	लक्ष्मण बहादुर खडका	अध्यक्ष		९८४३७४०४१४				पुर्वीचौकी ४,
एफ.एम./क्रियाशिल पत्रकारः									
१	रेडियो नेपाल प्रादेशिक प्रसारण केन्द्र	दान सिं ऐर	का.प्र.	४४००१८	९८६८४३००१५,		radiodipayal@gmail.com		समुहगाड
२	नेपाल पत्रकार महासंघ	प्रकाश बम	अध्यक्ष	४२०१४८	९८४८४६४४६८,		prakashbam6@gmail.com		सिलगढी
३	घण्टेश्वर एफ.एम.	शिव ओली	स्टे.म्या.		९८६५६४३३५५,				
४	रेडियो शैलेश्वरी	विक्रम खडका	स्टे.म्या.	४२०२७१	९८६५६४३३५५,		sfmdoti@gmail.com		"

प्रमुख जिल्ला अधिकारी

५	रेडियो डोटी	रेश्मी कुँवर	स्टे.म्या.		९८६५९६००५०,		radiodoti98.5@gmail.com		"
६	रेडियो त्रिवेणी	खगेन्द्र सिंह	स्टे.म्या.		९८४९६२१५७३,		tribenifm94@gmail.com		"
७	बिम्ब साप्ताहिक	रामहरी ओझा	सम्पादक		९८४८६००३८०, ९८५८४४०३८०,				"
८	वेस्ट न्यूज साप्ताहिक	खगेन्द्र सिंह	सम्पादक		९८४९६२१५७३,				"
९	नेपाल पथ दैनिक	मोहन शाही	सम्पादक		९८४१७८७७२६, ९८४८६२८६५५,		samrat.milan@gmail.com		दिपायल
१०	प्रेश संगठन	रोजेन्द्र जोशी	अध्यक्ष		९८४८४७९२६१,				सिलगढी
११	नजर साप्ताहिक	झलक पाली	सम्पादक		९८६८५५३४००,				सिलगढी
१२	मुलुक न्यूज	कर्ण चन्द	सम्पादक		९८५८४६६६६६,				सिलगढी
१३	नेपाल प्रेश युनियन	चक्र कुँवर	अध्यक्ष		९८५८४४०५१३,				
१४	सामूदायिक रेडियो बडीकेदार	गणेश मौनी	प्रवन्धक निर्देशक		९८५८४३४४४४, ९८४८६००३८०, ९७६७४३९८५१,				
१५	स्मार्ट एफ.एम.	दिपेन्द्र खड्का	स्टे.म्या.		९८४६००७६३८,				
१६	शैलेश्वरी टाईम (पत्रिका)	रोजेन्द्र जोशी			९८४८४७९२६१,				
१७	प्रेश चौतारी	नारद नेपाली	अध्यक्ष						
१८	NTV	सुबाश नेपाली	सम्पादक		९८६२४७९४३८,				
१९	चेतना+अठोट खबर (लाइभ खबर)	तेज बहादुर डुम्रेल	सह-सम्पादक		९८४८६२०६९२,		tejdumrel98@gmail.com		डोटी

प्रमुख जिल्ला अधिकारी

नेपाल सरकार गृह मन्त्रालय जिल्ला प्रशासन कार्यालय डोटी

नेपाल सरकार
गृह मन्त्रालय
जिल्ला प्रशासन कार्यालय
डोटी

१९	बडिकेदार अनलाइन	चक्र बहादुर मल्ल			९८६९४३८११०,		mallarohit99@gamil.com		
२०	New23 Nepal	राज पार्की	प्रवन्धक		९८६६१०८६८५,				
शैक्षिक संस्था र अन्य									
१	डोटी बहुमुखी क्यम्पस डोटी	दिलानन्द जोशी	क्यापस प्रमुख	०९४-४११११०,			dmcdoti@gmail.com		
							info@domc.tu.edu.np		
२	राष्ट्रिय परीक्षा बोर्ड शाखा कार्यालय डडेल्धुरा	श्री नारायण प्रसाद भट्ट	कार्यालय प्रमुख	४२०२१३/२१४,	९८५८७५२७००,		nebdadeldhura@gmail.com		
३	महिला वालवालिका तथा जेष्ठ नागरिक मन्त्रालय राष्ट्रपति महिला उत्थान कार्यक्रम सिहदरवार, काठमाण्डौ .	नीता शर्मा			९८५१२५५२५४,		pup.mowcsc@gmail.com		
४	अल्पकालिन सेवा केन्द्र	बन्दना बम			९८४८८८८७८७,		bandana.bam20@gmail.com		
५	बार एशोसियसन	शंकर दिप मडै			९८६८७०६६४२,				
६	भागेश्वर सालामनी यातायात व्यवसाय प्रा.लि.	रवि भण्डारी			९८५८४४०१०१,		bhageshwarsalmuniyatayat@gmail.com		
७	सालामुनी यातायात व्यवसाय प्रा.लि.	नाउटे खड्का			९८६८७६३११०,		bsaud98@gmail.com		
८	अटो रिक्सा एसोसियसन	प्रकाश कठायत			९८४४१६०५०२,				
९	शैलेश्वरी यातायात व्यवसाय प्रा.लि.	गणेश बहादुर मलासी			९८५११०१७६७,		saileshworiyatayat@gmail.com		
					९८५८४४०३१९,				
१०	उग्रतारा यातायात व्यवसाय प्रा.लि.	कृष्ण राज भट्ट	बुकिङ ईन्चार्ज		९८४८४५७९१०,				

प्रमुख जिल्ला अधिकारी

नेपाल सरकार
गृह मन्त्रालय
जिल्ला प्रशासन कार्यालय
डोटी

	global Bank	कुमार खड्का	का.प्र.		९८४९८८६९४०,		pipallabazar@gibl.com.np		
	NMB Bank	निर्मला कुमारी बम	प्रबन्धक		९८४१५०९५४४,		doti.user@nmb.com.np		
	NIC Bank						ramesh.ojha@nicasiabank.com		
	Investment Bank						dipayal@nimb.com.np		
	Kumari Bank	जगत बोहरा			९८५८४२३७२७		dipayal@kumaribank.com		

प्रमुख जिल्ला अधिकारी